

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΓΚΥ ΔΕ ΜΟΡΑΞΣΑΝ

Η ΚΟΥΤΣΑΒΛΩ

ι περιέργειες αυτές ή παληές άναμνήσεις που πάνε κι' ερχονται μέσ' τόν νουν και δέν μπορούμε νά ταίς διώξουμε!..

Αυτήν που θά σάς διηγηθώ είναι τόσο παλιά ώστε δέν μπορώ νά καταλάβω πώς είνε τόσο ζωντανή μέσ' τό μυαλό μου και πώς διατηρείται τόσο καιρό.

ΕΙδ' από τότε πολλά πράγματα άπαί-
σια, συγκινητικά και τρομερά και έχω δίκην ν' άπορώ πώς δέν μπορεί νά περάση ήμερα χωρίς νά νομίσω ότι βλέπω μπροστά μου τό πρόσωπο της Κυράς Κουτσάβλω, έτσι καθώς την γνώρισα πρό πολλών ετών όταν ήμουν δέκα ή δώδεκα χρονών.

Η Κουτσάβλω ήταν μία γερόντισσα ή οποία ξενόραβε και ερχότανε μία φορά τή βδομάδα σπίτι μας για νά επιδιορθώνη τά ρούχα μετά τή πλύσι. 'Ο πατέρας κ' ή μητέρα εκάθηντο τότε σέ μία από ταίς εξοχικαίς έκεινες κατοικιαίς που ταίς λέμε «πύργους» και αί οποιαίς είναι άπλούστατα παλιά μεγάλα σπίτια με μυτερή σκεπή.

Τό χωριό, ένα μεγάλο χωριό, έπεφτε λίγο παρέκει, με τά σπίτια του στριμωγμένα γύρω από την εκκλησία, μία εκκλησία με κόκκινα τοίβλα, τά οποια είχαν γίνει από τή πολυκαιρία μαύρα.

Λοιπόν, κάθε Τρίτη, ή κυρά Κουτσάβλω έφτανε κατά ταίς έξιμισι-επτά τό πρωί και άνέβαινε άμέσως στό μέρος που είχαμε τά άσπρόρουχα για νά εργασθή.

Ήταν γυναίκα ψηλή, λιγνή και είχε και γένεια ή μάλλον ήταν όλη τριχωτή. Είχε τριχες σ' όλο της τό πρόσωπο, τριχες που σ' εζάφνιζαν φτυρομέναις τούφραις—τούφραις, έτσι που νά φαίνονται σάν νά τάίς έσπειρε κανείς ποελλός επάνω σέ μία προσωπίδα χωροφύλακος... με φουστάνια! Είχε τριχες πάνω στή μύτη, στα μίγουλα και στα φρύδια της τ' άλλότου, και άγρομιένα, που φαίνονται σάν μουστάκια βαλμένα κατά λάθος πάνω από τά μάτια!

Έξούταινε, όχι όμως καθώς κουτσαίνουν οι συνήθεις άνάτηροι. Σκαπανέβαζε μάλλον σάν καρδί σέ τριγωνία! Στο κεφάλι της, φορούσε πάντα μία τεραστία άσπρη σκούφια με κορδέλλες που κινάτιζαν προς τά όπισθεν. Την υπεργαπούσα αυτή την Κερά Κουτσάβλω. Μόλις ξεπνούσα τό πρωί ανέβαινα στό επάνω δωμάτιο όπου την εύρισκα νά ράβη με τή φομφού κοντά στα πόδια της για νά μη κρυώνη. Με υποδέχονταν πάντα με χαλωσύνη και ποτέ δέν έδειχνε ψυχρότητα σέ μένα. Μου διηγόταν ιστορίας, ενώ επιδιόρθωνε τ' άσπρόρουχα με τά μακρούα νυχάτα δάχτυλά της, τά οποια ήσαν ευκινητότατα. Τά μάτια της, κάτω από τά γυαλιά της με τους χοντρούς μεγεθυντικούς φακούς μου εφαινότο παμμένιστα, άλλοκότως βαθειά, διλάσια άπ' ότι ήσαν...

Μου διηγείτο τά διάφορα συμβάντα του χωριού, την ιστορία μιας αγελάδος ή οποια είχε φύγει από τό σταύλο και την οποια βρήκαν έξαφρα μπρός στό μύλο του Μαλέ νά κυτάξη τά ξύλινα πτερά του, την ιστορία ενός αγού που βρέθηκε στό κωδωνοστάσιο της εκκλησίας χωρίς κανείς ποτέ νά μπορούση νά καταλάβη ποιά όρνιθα άνέβηκε εκεί επάνω και τό γέννησε, την ιστορία του Γιαννιού Πελάς, ό οποίος έπληξε κ' εξεστρώσισε δέκα λεύγαις μακρούα άπ' τό χωριό τό βρακί του άφέντη του που τώ χε κλέψει κάποιος διαβάτης

ενώ ήταν άπλωμένο για νά στεγνώση... Μου διηγείτο τά τόσο άπλά αυτά γεγονότα, τά οποια έπεσαν στο παιδικό μου μυαλό, διαστάσεις δραμιόντων άληθινοτήτων. Τά μεγάλα ήρωικά έπη και ή άλλες μυστηριώδεις φανταστικές ιστορίες που μου διηγόταν κάθε βράδυ ή μητέρα μου δέν είχαν καθόλου την ουσία, τό γούστο, τή δύναμη των άφηγήσεων της Κουτσάβλω.

Μίαν Τρίτη που είχα περάσει όλο τό πρωί άκούγοντας τή Κερά Κουτσάβλω, ήθέλησα ν' ανέβω και πάλι νά την 'δώ, έντός της ήμέρας, άφου έπληγα με τόν ύπνέστη και έμάτευσα φροντούζια στό δάσος, πίσω από την έπαυλι του Ντουμπρέ. Τά θυμάμαι όλα αυτά καθαρότατα σάν νά ήσαν χθές.

Ανέβαινα λοιπόν ή τή δώ, αλλά καθώς άνοιξα τή πόρτα του δωματίου είδα τή Κερά Κουτσάβλω νά είναι πεσμένη κάτω άπ' τό κήθισμά της, με τό πρόσωπο επάνω στό πάτωμα, με τά χέρια άνοιχτά, τευτωμένα. Κρατούσε άκόμα τό βελόνι της στό ένα χέρι και στό άλλο ένα μου ποκαμίσο. Τό ένα από τά πόδια της, ήταν τευτωμένο κάτω άπ' τό κήθισμά της, και τά γυαλιά της εγγυάτιζαν κοντά στό τοίχο που είχαν κυλίσει.

Βλέποντας τό θέαμα αυτό τρώμαξα και τό έβαλα στό πόδια κραυγάζοντας δυνατά. Έτρεξαν τότε νά δουν τί έχω, τους είπα τί είδα, ανέβηκαν γρήγορα επάνω και σάν ξανακατέβηκαν, έμαθα πώς ή δυστυχιμένη γυνή ράφτρα είχε πεθάνει!..

Δέν μπορώ νά εκφράσω τή τρομερή συγκίνηση, που μου βάρυνε την παιδική μου καρδιά ύστερ' από τό συμβάν, αλλά δέν με είδα— σιγά— σιγά στην αίθουσα κ' έπληγα κ' εγώθηκα σέ μία σκοτεινή γωνία, κοντά σ' ένα κολοσσιαίο και παμπάλαιο άνάκλιτρο επάνω στο όποιο εγονάτισα για νά κλάρω.

Θάμεινα βέβαια πολλήν ώρα κλαίγοντας γιατί με πήρε ή νύχτα: Έξαφρα ήλθαν στην αίθουσα με μία λάμπα, αλλά δέν με είδαν και άκουσα τόν πατέρα και την μητέρα νά μιλούν με τό γιαιτό, του όποιου εγονάτισα τή φωνή.

Έστειλαν και τόν έφεραν κατεπειγόντως και τους έξηγουσε τώρα τά αίτια του δυστυχήματος. Από τά λόγια του γιατρού δέν πολυκατάλαβα και πολλά πράγματα στην άρχή. Είχε κινήσει και του επρόσθεσαν ένα ποτηράκι λικέρ και ένα παξιμάδι.

Πέρασαν μερικά δευτερόλεπτα και ό γιατρός συνέχισε πάλιν τή κουβέντα του.

Τά λόγια που είπε στό μεταξύ αυτό μείναν χαραγμένα στή ψυχή μου ως τώρα και δέν ήθα τά λησμονήσω, ως που ν' άποθάνω! Πιστεύω μάλιστα πως μπορώ νά επαναλάβω έδω έκριβώς τά ίδια του λόγια:

— «Α! την καμμένη την γυναίκα! Έλεγε. Υπήρξε έδω στην έξοχην ή πρώτη μου πελάτις. Έσπασε τό σκέλος της την πρώτη ήμεραν που ήλθα. Και δέν επρόφθασα καλά— καλά νά κατέβω από τό λεωφορείο και νά νήσω τά χέρια μου, όταν ήρθαν και μ' έπληραν κατεπειγόντως. Ήταν σοβαρό, πολύ σοβαρό τό πράγμα!..

«Ήταν δεκαεπτά έτών τότε, πολύ ώραία κόρη, πολύ ώραία, μά πάρα πολύ ώραία! Ποιός θά τό πιστεύει; Όσο για την ιστορία της, ποτέ μου άλλοτε δέν την είπα σέ κανένα και κανείς άλλος δέν την έμαθε πλην έμού και κάποιου ό όποιός δέν μένει πλέον έδω στον τόπο αυτό. Τώρα πλέον που αυτή πέθανε, μπορώ νά είμαι λιγότερο έχέμυθος.

»Εκείνη την έποχή είχεν εγκατασταθή στό

«Η Κουτσάβλω ήταν δέκα επτά έτών τότε πολύ ώραία άκόμη.

χωριό ένας νεαρός βοηθός του δημοδιδασκάλου, νέος εύμορφος, με κορμί λυγερό. Όλοις η κόρησ τόν ήθελαν και αυτός έκανε τόν υπερέφρονο, φοβούμενος άλλως τε πολύ τόν προϊστάμενο του δημοδιδάσκαλο, τόν γέρο Γαρμπώ, ο οποίος δεν ήτο συχνά στήσ καλαίσ του.

Ό γέρο Γαρμπώ ζησιομοποιούσε για ράφτρα τήν όραία Κοραλία, τή σημερινή Κουτσάβλο, που πέθανε μέσα στο σπίτι σας. Έπηρε το όνομα Κουτσάβλο έπεται από τó πάθημά της. Ό βοηθός του δημοδιδασκάλου έδειξε

τέλος πώς πρόσεξε ιδιαίτερωσ τήν όραία αυτή κόρη, ή όποία έκολακευθή γιατί έπροτίμησε αυτή και τόν αγάπησε. Ό νεαρός βοηθός έπέτυχε από αυτήν μια πρώτη συνέντευξι στον άγυρωνα του σχολείου, έπεται από το ράφιμο τής ήμέρας, ενώ έσοzteίνιαζε...

Ό Κοραλία προσποιήθηκε πως φευγει για να γυριση δηθεν στο σπίτι της, μά καθώσ έβγαине άπ' τή κατοικία του Γαρμπώ άντι να κατέβη τή σκάλα, άνέβηκε και πήγε κι' εκρέφτηκε ανάμεσα στ' άχρυσ για να περιμεινόν τόν αγάπημένο της. Αυτός έφθασε σε λίγο εκεί και άρχισε να τής λέρη λόγια γλυκά όταν ή πόρτα κάτω άνοιξε πάλι και άκούστηκε ή φωνή του δημοδιδασκάλου, ο όποιος ρωτούσε :

— Τι κάνεις αυτού έπάνω Έδμόνδε ;

Ό νεαρός βοηθός εκατάλαβε πως θά τόν έπιαναν, τά έχασε και μη ξέροντας τί να πη άπάντησε ήλιθιώσ στήν ερώτησι του δασκάλου :

— Άνέβηκα για ν' άναπαυθώ λίγο έπάνω στα δεμάτια, κύριε Γαρμπώ.

Ό άγυρωνας αυτός ήταν πολύ μεγάλος, άπέραντος, κατακόρτεινος και ο Έδμόνδος έσπρωχνε προς τó βάθος τήν έντρομη κοπέλα μουρμουρίζοντας :

— Προχώρησε άκόμη ! Κρύψου !... Θα με κάνης να χάσω τή θέσι μου κρύψου, σου λέω, χάσου !

Ό δημοδιδάσκαλος άκούγοντας ψιθυρίσματα, ξαναφώναζε :

— Δέν είσαι λοιπόν μόνος σου αυτού ;

— Πώς ! όλουμόναγος κύριε Γαρμπώ !

— Μά όχι, άφού μιλάς.

— Σάς όρκίζομαι πως είμαι όλουμόναγος !

— Τώρα θά δοιμε' ειπε τότε ο γέρος και κλειδώνοντας τή πόρτα μη του ξεφύγουν πηγε να πάρη ένα φως.

Ότε ο νέος, άνανδρος από εκείνους που συναντά κανεις συχνά, τά έχασε και άρχισε να φρονάζη γενόμενος ξέαφρα μανιώδης :

— Μά κρύψου, κρύψου να μη σε δη. Θα μου καταστρέψης τó στάδιο μου... Κρύψου λοιπόν !

— Σε λίγο άκουσε τόν δάσκαλο να ξαναγυρίζη. Στή χρσίσιμη αυτή στιγμή, ή Κοραλία άπεφάσισε να θυσιασθή προς χάριν του άθλιου εκείνου.

Έτρεξε στο παραθυράκι τó όποιον άνοιγε προς τόν δρόμο, τó άνοιξε διά μιας, έπεται με φωνήν σιγαλή και άποφασιστική.

— Θα έρθης να με σηκώσης άν φύγη, ειπε στον άνανδρο φίλο της...

— Και πήδησε κάτω !...

Ό γέρο Γαρμπώ δεν βρήκε κανένα άλλον στον άγυρωνα και κατέβηκε πάλι, άπορνώ...

Έπεται από ένα τέταρτο, ο άνανδρος αυτός με έπεσεζέπτετο και μου διηγείτο τó συμβάν. Η κόρη ειχε μείνη εκεί κάτω κοντά στον τοίχο και τής ήτο αδύνατον να σηκωθη, γιατί ειχε πέσει από τήσ δυο όρόφων ! Έπεφτε σαγδαία βροχή και μετέφερα στήν κατοικία μου τήν δυστυχισμένη αυτή τής όποιας τó δεξιο σκέλος ήταν σπασμένο σε τρία μέρη, και τής όποιας τά κόκκαλα είχαν τρυπήσει τó κρέας και έβγαίναν έξω ! Δέν παρεπονείτο και έλεγε μόνον με θανασιτή αυταπάνησι :

— Έτιμωρήθηκα ! Καλά έτιμωρήθηκα !

Έφερα και άλλους να με βοηθήσουν, καθώς και τούς γονείς τής κόρης εις τούς όποιους ειπα ένα όλόκληρο παραμύθι, πως δηθεν άφηνάσαν τά άλογα μιας άμάξης, τήν παρέσυραν και τήν έτσάσαν έμπρός στή πόρτα μου !...

Έγινα πιστευτός και ή χωροφυλακή ζητούσε εις μάτιν, έπι ένα μήνα τόν ένοχο άμαξηλάτη.

Αυτή είναι ή ιστορία της !

Ό γυναικα υπήρξε άληθής ήρωίς. Αυτός υπήρξεν ο μόνος της έρωσ.

Άπέθανε παρθένος. Ήταν μία μάργυς, μία μεγάλη ψυχή ! Ό Θεός να τήν αναπαύση...

Και ο γιατρός έσιώπησε...

ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

Άγοράμελη σε γάιδεμα μά τώρα είσαι πλατάνι, κι' ως τά ψηλά σου τά κλαριά τó χέρι μου δε φτάνει.

Δ. Μάργαρης

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ο ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ

ΚΙ' Ο ΜΩΡΡΑΪΤΗΣ

Ένας Σουλτάνος συνομιλώντας με τó Βεζύρη του, τόν ήρώτησε ποιά φυλή από τούς σαγιάδες του είναι έξυπνότερη. Ό Βεζύρης του ειπε πως είναι οι Μωραίτες γιατ' είναι ικανοί να γελάσουν τόν καθένα. Ό Σουλτάνος δεν πίστεψε τόν Βεζύρη και του ειπε πως, άν δεν του τó άποδείξη σε δυό—τρεις ήμέραισ θά του κόψη τó κεφάλι. Φεύγει ο Βεζύρης άπ' τó Σουλτάνο, μά και δυό πήγες στήν άγορά, άκούει έναν που κουβέντιαζε ρομείζα, τόν ρωτάει πουθε είναι. Ό Ρομής του λέει, ειμ' από τή Τσακωνία.

— Δέν ξέρω γώ Τσακωνία και ξε-Τσακωνιά, άπ' τή Ρούμελη είσαι ή άπ' τó Μωρηά ;

— Τότε ο Ρομής του λέει.

— Ειμ' άπ' τó Μωρηά.

— Τράβα, του λέει ο Βεζύρης, μπροστά να πήε στο Σουλτάνο, κι' άν σε δυό ήμέραισ δεν τόν γελάσης θά σου κόψη τó κεφάλι. Μιά και δυό Βεζύρης Τσακωνας ήγγαν στον Σουλτάνο.

— Νά του λέει ο Βεζύρης του Σουλτάνου, ο Μωραίτης πουν' άξιος να σε γελάση.

— Ξάν άκουσε έτσι ο Σουλτάνος γροίζει και λέει τού Τσακωνα.

— Αν είσαι άξιος και με γελάσης σε δυό ήμέραισ καλώσ, άλλως τε θά σοι κόψω τó κεφάλι.

Ό Τσακωνας γροίζει και λέει του Σουλτάνου.

— Είμαι και παρη είμαι μά δεν έχω τά σύνεργά μου. Νά μου δώσης παράδες να τ' άγοράσω.

Ό Σουλτάνος έδωσε διαταγή στο Σεντούκ Έμίνη του κι' έδωσε στο Τσακωνα διακόσια φλωριά.

Πηρ' ο Τσακωνας τά φλωριά και πάει καλιά του. Τήν άλλη ήμέρα σομεί ο Βεζύρης με τόν Τσακωνα στο Μπεξεστένη, όπου ή μεγάλη έμπορικη άγορά τής Πόλης, και τόν ρώτησε άν γέλασε τó Σουλτάνο.

— Τόν γέλασα, λέει ο Τσακωνας χωρίς ν' άχω τά σύνεργά μου' άν ειχα τά σύνεργά μου θά τόν γελούσα δυό φοραίς.

Τρέξ' ο Βεζύρης στον Σουλτάνο και τόν ρωτάει άν τόν γέλασ' ο Μωραίτης.

— Τουδωσα διακόσια φλωριά, λέει ο Σουλτάνος, ν' άγοράση τά σύνεργά του κι' άκόμα δεν έφάνη.

— Σ' έγέλασε, πολυχρομέμε μου, λέει ο Βεζύρης, πήσε τά φλωριά και τράβηξε για τó Μωρηά.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΣΑΣ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΑΣ

ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΣΚΟΝΗΣ

Νά και μια είδησις, ή όποία θά ενδιαφέρει πολύ τούς οικονομολόγους Αθηναίους :

Ό Γάλλος χημικός Ντελαίρ άνεκάλυψε ένα φάρμακο εναντίον τής σκόνης τών... δοματίων μόνον δυστυχώς ! Τó γλωριούχον μαγγινισιον ! Αν με διάλυσι πυκνή έξ αυτού κατεβρέξουμε τó δομάτιον, θανατώνονται όλα τά μικρόβια τής σκόνης. Τοιουτρόπως ή σκόνη του δοματίου καθίσταται άκίνδυνος. Μόνον όμως άκίνδυνος. Όχι και μη ενοχλητική. Έξ εύχαριστηθούμε όμως και με αυτό. Μάς μεταδίδει τόσας ασθενείας ή Αθηναϊκή σκόνη !...

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΠΡΟΣ ΤΑΙΣ ΑΡΣΑΚΕΑΔΕΣ

Θέλετε να διατηρήτε τή δροσιά σας και τó χρώμα σας ; Αρχίξτε τή μελέτη σας ένωρις τó βράδυ αλλά να τελειώνετε πάντοτε στάς έννεα. Πριν νι πάτε στο κρεβάτι σας να κοιμηθήτε διασπιδάστε λίγο για ν' άλλάξη τó ρεθίμα τών ιδεών και να αναπαυθη λίγο ο κουρασμένος εγκέφαλος σας.

Νά πεφτετε πρό τών δέκα. Ό ύπνος πρό του μεσονυκτίου είναι ή μόνη άνάπαυσις, ή όποία έφελει τόν οργανισμό, δίνει χρώμα στο πρόσωπο και λάμψη στα μάτια.

Αν θέλετε μετά τόν νυκτερινό ύπνο να εξακολουθήσετε τή μελέτη σας πρέπει να σηκώσεθε σιγής έξ τó πρωί.

Ο ΔΟΚΤΩΡ Χ...